

<b>Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко- технологічний університет»</b>	<b>СИЛАБУС</b> <b>навчальної дисципліни</b>
	<b>Історія української державності і культури</b>
	<p><b>Галузь знань:</b> 01 Освіта/Педагогіка</p> <p><b>Спеціальність:</b> 015.15 Професійна освіта (Охорона праці)</p> <p><b>Освітньо-професійної програма:</b> <u>Професійна освіта (Охорона праці)</u></p> <p><b>Ступінь (рівень) освіти:</b> перший (бакалаврський)</p> <p><b>Дні занять та консультацій:</b> згідно з розкладом</p> <p><b>Рік навчання:</b> 1-й <b>Семестр:</b> 1-й <b>Кількість кредитів:</b> 3</p>
<p><b>Викладачі:</b> Марченко Валентина Олексіївна, кандидат історичних наук</p> <p><b>Електронна пошта:</b> <a href="mailto:valentynamarchenko@college.udhtu.edu.ua">valentynamarchenko@college.udhtu.edu.ua</a></p> <p><b>Персональний сайт викладача</b> <a href="http://surl.li/busvi">http://surl.li/busvi</a></p>	

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року № \_\_\_

Голова циклової комісії \_\_\_\_\_ (\_\_\_М.А. Соснова)

(підпис)

“\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Голова робочої групи (гарант) освітньо-професійної програми

\_\_\_\_\_

## ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

**Мета навчального курсу:** поглибити наукові знання з історії виникнення і розвитку українського народу, його державності, суспільно-політичних і національно-культурних процесів, які відбувалися в Україні; з позиції історичного досвіду формувати у здобувачів вищої освіти наукового світогляду, широкої ерудиції, високої як загальної, так і політичної культури, громадянської відповідальності, державного патріотизму, розуміння сутності історичних перетворень, що відбуваються в сучасній Україні; розкрити специфіки української культури, визначити її місце і ролі у сучасному світовому культурному просторі; сприяти у здобувачів вищої освіти зростанню інтересу до самостійного творчого осмислення культурної спадщини, власній участі в культурному будівництві в Україні.

Цей курс не є простим повторенням шкільної програми, а становить принципово нову дисципліну, яка передбачає вивчення, у першу чергу, етнічних, державотворчих, національно-визвольних, соціально-політичних та історико-культурних аспектів історії українського народу

### **Завдання навчальної дисципліни:**

- висвітлити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби українського народу за відродження та утвердження національної культури;

- розкрити етапи українського державотворчого та культуротворчого процесу;

- показати роль незалежної України в системі міжнародних відносин, внесок національної культури до світової культурної спадщини;

- висвітлити зміст і особливості розвитку української матеріальної та духовної культури, її взаємозв'язок зі світовою культурою, розкрити основні етапи становлення та розвитку вітчизняного авіабудування.

- формувати у здобувачів вищої освіти історичне мислення, науковий світогляд; набуття навичок науково-історичного аналізу; виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу; виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є складний процес історії формування та розвитку багатомільйонного українського народу, його державності, діяльності в соціально-економічній, суспільно-політичній та культурній сферах з найдавніших часів до сьогодення.

**Пререквізити:** Передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань із загальноосвітніх дисциплін «Історія України», «Географія» в обсягах шкільного курсу.

**Постреквізити:** «Культурологія», «Економіка», «Політологія», «Соціологія».

**Методи навчання:** словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практична робота).

**Форми та методи оцінювання:** залік, письмовий контроль, усне опитування, тестовий контроль.

**Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми**

Е	Програмні компетентності
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<p><b>К01.</b> Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p><b>К02.</b> Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p><b>К 09.</b> Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p><b>К 13.</b> Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.</p>
Програмні результати навчання (ПР)	<p><b>ПР 01.</b> Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p><b>ПР 03.</b> Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p> <p><b>ПР 14.</b> Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.</p>

При вивченні дисципліни «Історія української державності і культури» здобувач вищої освіти повинен

**знати:**

- основні історичні поняття та терміни;
- загальні закономірності виникнення і розвитку цивілізації на території України;
- хронологію та зміст основних історичних подій в Україні;

- основні етапи формування українського народу;
- основні етапи розвитку української державності та права;
- визначення сутності культури, її структуру, закономірності функціонування; основні поняття та терміни;
- характер, особливості української культури на різних етапах її еволюції від первісного ладу до початку ХХІ століття;
- видатних політичних, державних, військових та культурних діячів України;
- політичні, економічні та культурні зв'язки українців з іншими народами;
- етапи розбудови сучасної української держави;
- здобутки та втрати української спільноти в процесі історичного розвитку.

**уміти:**

- використовувати понятійно-категоріальний апарат;
- аналізувати тексти історичних документів, працювати з історичними картами, орієнтуватися в хронології історії України;
- знаходити причинно-наслідкові зв'язки історичних подій;
- робити порівняльний аналіз історичних та культурних явищ;
- складати логічно обґрунтовані відповіді на поставлені питання;
- знаходити самостійно історичну інформацію за темою;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей та інтересів національної держави;
- визначати суттєві особливості, відрізняти художні явища різних епох української культури;
- застосовувати історичні знання у дискусіях.

## 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (ЛК): 30 годин

Практичні заняття (ПР): 6 годин

Самостійна робота (СР): 54 годин

## 3. Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
<b>І курс, 2 семестр</b>			
<b>Модуль І. Розвиток української державності та культури від найдавніших часів до сьогодення</b>			
1	Тема 1. Становлення українського етносу та початки	Предмет, завдання, мета, джерела та література навчальної дисципліни. Перші протодержавні та	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

	<p>державності в українських землях</p>	<p>державні утворення: Кіммерія, Скіфія, Сарматія, грецькі міста-держави, Боспорське царство. Східні слов'яни на території України. Проблема «прабатьківщини» слов'ян в історіографії. Основні концепції слов'янського етногенезу. Передумови утворення держави у східних слов'ян. Проукраїнський етнос. Антський племінний союз</p>	
<p>2</p>	<p>Тема 2. Княжий період українського державотворення.</p>	<p>Походження назв Русь та Україна. Утворення та основні етапи розвитку Давньоруської держави. Політичний устрій та суспільна організація. Внутрішні і зовнішні фактори розвитку Київської держави за князювання Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Відносини Русі з кочівниками. Військові походи князів. Розширення кордонів Руської держави. Етногенез українського народу. Давньоруська держава в період політичної роздрібненості. Протистояння ординського та руського державницьких проєктів. Королівство Данила Галицького: між Золотою Ордою та Заходом. Київська Русь</p>	<p>Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання</p>

		та Галицько-Волинська держава в міжнародних відносинах	
3	Тема 3. Вплив християнства на історико-культурні процеси на землях Русі-України Х-ХІІІст.	Культура Давньоруської держави. Вплив Візантії на духовно-культурну спадщину Давньоруської держави. Цінності візантійської культури в культурі Київської Русі. Церковно-державне право. Християнський світогляд – основа мистецьких спрямувань. Освіта. Русь – «книжкова країна». Бібліотеки. Я. Мудрий. Правова культура. Культура Галицько-Волинського князівства як продовження традицій Київської Русі	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
4	Тема 4. Українська державність в умовах Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Запорізька Січ – зародження козацької держави	Політика великих литовських князів в українських землях. Кревська та Городельська унії. Люблінська унія 1569 р. Зміна політико-правового становища українських земель після приєднання до Польського королівства. Становлення козацького політичного автономізму. Запорозька Січ – козацька республіка, модель майбутньої української державності. Д. Вишневецький. Військово-політична організація Запорізької Січі. Звичаєве право запорізьких козаків. Реєстрове козацьке військо. Міжнародне	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		визнання козацтва. Гетьман П. Сагайдачний і його політика розбудови автономної української держави у складі Речі Посполитої. Роль козацтва в українському етно- та націотворенні.	
5	Тема 5. Виникнення та розвиток козацької держави в середині XVIст.	Формування української державності в ході Національно- вихвольної війни. Зборівський договір 1649 р. та започаткування української держави. Формування Б. Хмельницьким козацької держави. Специфіка козацького державотворення. Переяславська Рада, її рішення. Оцінка Переяславської Ради в сучасній історіографії. Московська експансія та її наслідки для української державності. Розкол України. Боротьба за державну ідею у 1660–1661 рр. Змагання за владу на Лівобережжі. Поразка державницького угруповання на Правобережжі. Боротьба за українську державу Д.Дорошенка, І. Мазепи. Конституція П.Орлика про Українську державу.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
6	Тема 6. Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності в XIX	Суспільно-політичний рух. Національне відродження. Українська національна ідея. Українська мова – один із головних чинників	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

	ст	<p>становлення української нації. Пробудження національної гідності українців, української національної самосвідомості, українського патріотизму. Усвідомлення українського народу як етнічної спільноти. Перетворення етнічної спільноти на політично свідому націю. Розуміння свого місця і ролі серед інших слов'янських народів.</p>	
7	Тема 7. Суспільно-політичні рухи та національна думка в Україні у ХІХ ст.	<p>Програмні положення Кирило –Мефодіївського братства. «Книга буття українського народу», «Статут Слов'янського братства св. Кирила і Мефодія». М. Костомаров, В. Білозерський, Т.Шевченко. Культурно-просвітницька діяльність громад. В. Антонович, П. Чубинський, М. Лисенко, П. Рудченко (Мирний), М. Драгоманов. Діяльність «Руської трійці». Суспільно-політичні рухи в Галичині. Москвофіли, радикали і народовці. Ю.Бачинський. Заснування і діяльність «Просвіт». «Братство тарасівців». М.Міхновський.</p>	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
8	Тема 8. Відновлення	Українська національно-демократична революція.	Індивідуальні та групові завдання,



	державності українського народу (1917-1921рр.)	Утворення і діяльність Української Центральної Ради. Універсали ЦР. Державний лад і право Української Народної Республіки. Держава періоду Гетьманату П. Скоропадського та Директорії. Д.Донцов, М.Міхновський, М.Грушевський, В.Винниченко, С.Петлюра про Українську державу	обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
9	Тема 9. Радянська модель української держави: суть, мета, наслідки	Процес творення більшовицької системи влади в Україні. УСРР в системі «договірної федерації». Курс центрального партійно-державного керівництва на ліквідацію незалежності національних республік.» Автономізація» незалежних республік під виглядом утворення нової федерації – СРСР. Перші наслідки входження УСРР до складу Радянського союзу. Конституція СРСР 1924 р. , 1937р. Підпільна партизанська боротьба ОУН–УПА зі сталінським режимом. Україна після смерті Сталіна. Передача Кримської області до складу УРСР.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
10	Тема 10. Культура в радянській Україні: від українізації до соцреалізму.	Людина в тоталітарній державі. Політика коренізації, її особливості і наслідки. Досягнення і прорахунки українізації.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		<p>Ставлення тоталітарного режиму до інтелігенції.          Антицерковна політика державної партії.          Національно-культурна політика державної партії в УРСР 30-х років.          Боротьба з «буржуазним націоналізмом» і «націонал-ухильництвом».          «Розстріляне відродження».</p>	
11	<p>Тема 11. Людина і спротив тоталітарним режимам у ХХст.</p>	<p>Україна в геополітичних інтересах середини ХХст.          Карпатська Україна.          А.Волошин. Радянізація Західної України.          Сучасна оцінка діяльності ОУН-УПА.          Культура в роки війни.          Демографічні наслідки війни. Об'єднання українських земель.          Вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини.          Входження України в ООН.</p>	<p>Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання</p>
12	<p>Тема 12. Національно-визвольний рух в Україні в умовах комуністичного тоталітарного режиму (середина 1950-х–кінець 1980-хрр.)</p>	<p>Посилення політичних репресій та зміцнення центральної влади.          Дисидентський рух та його державницька програма. Зародження руху «шестидесятників», їхня роль у національно-культурному житті.          Українська робітничо-селянська спілка. Левко Лук'яненко, Іван Драч, Ліна Костенко, Василь Симоненко та ін.          Українська група сприяння виконанню</p>	<p>Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання</p>

		Гельсінських угод (УГГ). Микола Руденко. В.Чорновол. УРСР в період перебудовчих процесів в СРСР (1985– 1991 рр.): плани і реальність. Курс національно- демократичних сил на утвердження державної незалежності республіки. Українське суспільство радянської доби	
13	Тема 13. Особливості державотворчих процесів у незалежній Україні.	Розбудова незалежної Української держави. Створення правової бази розвитку України як демократичної держави. Реорганізація органів державної влади. Формування атрибутів державності. Проблема унітаризму і федерації в Україні. Автономна Республіка Крим. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. Вибори Верховної Ради та Президента України. «Революція Гідності». Президентські вибори 2014 р., 2019 р. Російська агресія на українські землі	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
14	Тема 14. Культурні здобутки незалежної України.	Нові тенденції в культурному та релігійному житті. Конституювання помісної церкви (ПЦУ). Освіта, наука, техніка. Гуманізація системи освіти і виховання. Діяльність АН України. Розвиток космонавтики. Л. Каденюк. Розвиток	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		літератури, театрального та музичного мистецтва. Роль та місце української культури в системі цінностей світової культури: ретроспектива і сучасність.	
15	Тема 15. Україна і світ: геополітичне становище України	Місце України в геополітичних планах європейських держав. Основні особливості геополітичного становища України. Європейська парадигма української геополітики	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Базові:

1. Борисова О., Климов А. Історія української державності: підручник у 2-х томах. Т. 1. Давні часи. Середньовіччя. Нова доба. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 344 с.
2. Борисова О., Климов А. Історія української державності: підручник для вищих навчальних закладів : у 2-х томах. Київ : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. Том 2. (1917–2017 рр.). 464 с.
3. Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність / За ред. д.і.н. О.М.Майбороди. Київ: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2013. 184с
4. Іванченко Р. Історія без міфів: Бесіди з історії української державності: навч. посіб. Тернопіль, 2014. 624 с.
5. Пальм Н. Д., Гетало Т. Є. Історія української культури : навчальний посібник. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 296 с.

### Допоміжна:

1. Верстюк В.Ф. Нариси історії української революції 1917–1921 років: у 2-х кн.; ред. кол.: В. А. Смолій (голова). Київ: Наукова думка, 2011. Кн. I. 390 с.
2. Горелов М., Моця О., Рафальський О. Цивілізаційна історія України. Київ : ТОВ УВПК "ЕксОб", 2006. 632 с.
3. Зотов В.М. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 264 с.
4. Історія української культури: Курс лекцій (під загальною редакцією доктора історичних наук С. О. Костилюєвої. Київ: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2010. 334с.

5. Панібудьласка В. Ф. Державна символіка України: навч. посібник. Київ: КНУБА; «Довіра», 2004.156с.
6. Пасічник М. С. Історія України та її державності: конспект лекцій. Львів, 2011. 760 с.
7. Чухліб Т. Гетьмани і монархи. Українська держава в міжнародних відносинах 1648–1714 рр.: [монографія]. Київ: Інститут історії України НАНУ, 2003. 518 с.
8. Юрій М. Ф. Етногенез українського народу. Київ, 2007. 262 с.

### Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua) (дата звернення: 30.08.2022)
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>(дата звернення: 30.08.2022)
3. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка . URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/> (дата звернення: 30.08.2022)
5. Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>(дата звернення: 30.08.2022)
6. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/>(дата звернення: 30.08.2022)
7. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України <http://www.nplu.kiev.ua/>(дата звернення: 31.08.2022)
8. Сайт Інституту політичних політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАН України <http://www.ipiend.gov.ua/?mid=1>(дата звернення: 30.08.2022)

## ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

### Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

**1. Політика щодо академічної доброчесності.** Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана

повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

**2. Політика щодо перескладання.** Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

**3. Політика щодо оскарження оцінювання.** Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

**4. Відвідування занять.** Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

## 6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

	Змістовий модуль 1. Розвиток української державності та культури від найдавніших часів до сьогодення	
1	Виконання завдань на семінарських заняттях (10бх2с)	20
2	Поточне тестування	10
3	Підготовка, виконання реферату	10
4	Комплексна контрольна робота	10
	<b>Всього за Змістовий модуль 1 (ЗМ)</b>	<b>50</b>
5	<b>Екзамен (Е)</b>	<b>50</b>
	<b>Підсумкова оцінка (ЗМ+Е)</b>	<b>100</b>

### **Виконання завдань на семінарських заняттях**

За роботу на семінарському занятті здобувач вищої освіти може отримати 10 балів.

**10-9** – здобувач вищої освіти показує глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни та планом семінарських занять; уміє обґрунтувати свою точку зору при обговоренні дискусійних питань з навчальної дисципліни, усувати прогалини чи неточностей у відповідях інших студентів; здатний до самостійного поповнення знань.

**8-5-** здобувач вищої освіти показує повне чи достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою дисципліни з можливими незначними неточностями. Помилки та суттєві неточності при відповіді на занятті може самостійного усунути або за допомогою викладача

**4-0-** здобувач вищої освіти показує знання лише певних питань, передбачених планом семінарських занять. Відповідь містить суттєві неточності чи прогалини.

**Поточне тестування.** Максимальний бал за роботу -10 балів.  
1 правильна відповідь – 1бал.

**Підготовка та захист реферату** оцінюється у 10 балів:

**10 -** реферат без зауважень, виконані всі вимоги до написання роботи;

**9-6** – чітко сформульована мета реферату, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема розкрита у повному обсязі. Здобувач вищої освіти показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень. Правильно оформлені посилання та список використаних джерел.

**5-3** – реферат містить помилки у оформленні; тема роботи розкрита в неповній мірі.

**2-1** – у оформленні реферату допущені грубі помилки; здобувач вищої освіти частково володіє темою.

**Комплексна контрольна робота** складається із 3 видів завдань. Сума балів за правильні відповіді складає результат роботи.

**10-** здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим навчальним матеріалом, вільно висловлює власні думки, творчо та переконливо аргументує особисту позицію, здатний дати правильні відповіді на тестові питання та обґрунтовані відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

**9-7** – здобувач вищої освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі приклади на підтвердження власних тверджень, вміє порівнювати, узагальнювати, здатний дати переважно правильні відповіді на тестові питання, допускає прогалини в аргументуванні відповідей на питання комплексної контрольної роботи.

**6-4** – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на початковому рівні, виявляє знання і розуміння основних положень та категорій, здатний дати часткові відповіді на питання, допускає помилки в аргументуванні відповідей.

**3-2** – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний відтворити окрему його частину, даючи відповіді на питання.

**1–** здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу з дисципліни або на рівні елементарного розпізнавання, не виявляє здатність викласти думку, не здатний дати правильні відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

**Екзамен оцінюється в 50 балів.**

**50-49** балів - здобувач вищої освіти бездоганно засвоїв теоретичний матеріал курсу, демонструє глибокі і всебічні знання, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем;

**48-39** – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту

**38-29-** здобувач вищої освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань;

**28-19-** здобувач вищої освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни але відповідаючи на запитання виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок ;

**18-9–** здобувач вищої освіти частково опанував навчальний матеріал, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення.

**8-1-** здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал, не знає наукових фактів, визначень, відсутнє наукове мислення.

**Підсумковий контроль** з дисципліни «Історія української державності і культури» визначається як сума балів змістового модуля 1 та екзамену

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, вміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно



82-89	<b>B</b>	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		
74-81	<b>C</b>	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		добре
64-73	<b>D</b>	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	<b>E</b>	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		задовільно
35-59	<b>FX</b>	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабко орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно

0-34	<b>F</b>	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
------	----------	---	---	--